

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hová
a lapba szánt kéziratok, hirdetések,
előfizetési díjak küldendők:
LÉVA, KAZINCZY-UTCZA, 2. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre ..... K. 5.—
Fél évre ..... „ 2.50
Negyed évre ..... „ 1.25
Egyes példány 10 filléret kapható:
SCHULCZ IGNACZ LAPTULAJDONOSNAL.

Nyilttéri közlemények soronként 50 fill.
Hirdetések egyezség szerint.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.
Szerkesztőségi telefon szám 24.

A városok államsegélye.

(kc) A városok évtizedek hosszu során által kérvényeztek és fölíratoztak a kormányhoz valamelyes rekompenzációért, azért a sok teherért, melyet a kormány az állami közigazgatás közvetítésével a vidéki városokra rótt, míg végre a koalíciós kormány belügyminisztere gróf Andrássy Gyula, az 1909. évi állami költségvetésbe két millió koronát vett föl a városok segítésére, miből városunk is kapott ötezer koronát.

A belügyminiszter annakidején megígérte, hogy ez a segély évről-évre emelkedni fog, mi természetesen nagy örömmel töltötte el a vidéki városok vezetőit és ugyszintén a városok ügyeit szívükön viselő polgárságot is. A segélynek évenkénti emelkedését indokoltta tette volna már csak az a körülmény is, hogy az állam kilenc millió koronát takarít meg évente a városok által elvégzett munka révén.

És most mi sült ki?

Nem hogy csak nem emelkedett az idei államsegély összege, sőt benne vagyunk már a decemberben is és még az ez évi rendes segélyt sem kapták meg a városok. Talán bizony karácsonyi meglepetésnek tartogatja a pénzügyminiszter ur?!

Különbén pedig nézzük csak mivel

is segített bennünket a mult évben az állam?

Az egészben egy öntöző kocsival. Azzal a kocsival, melylyel a nyár folyamán az utcákat locsoltatta a város, mert csak annyi maradt az ötezer koronás államsegélyből, hogy egy utca-locsolót vehettünk belőle. No és ne feledkezzünk meg arról a két rendőrrel sem, kiket egy-két hónapig tartott a város ezen összeg terhére és később elbocsájtotta őket, mivel az államsegélyből a tartásuk nem futotta, mert azt a belügyminiszter által megállapított táblázat szerint a városi tisztviselők között felkelletett osztani.

Őszintén szólva nem azért hozzuk föl ezt, mintha talán sajnálnánk a városi tisztviselőktől ezt az ugynevezett fizetéskiegészítést.

Nem. Sőt ellenkezőleg mi csak örülnénk annak, ha ezt a segélyt a jövőben már nem kegyelemkenyér gyanánt kapnák hanem beszámítódna a törzsfizetésükbe, mert most, hogy a nyugdíjkérdés ügye végre nyélbe van ütve, csak saját maguk megkárosítását vonja maga után.

Sorainkkal csupán csak rákivántunk mutatni arra a mostoha bánásmódra, melylyel az állam a vidéki városokkal szemben viseltetik. És ráakartunk mutatni „A vidéki városok államse-

gélye“ címnek ominózus voltára. Mert hiszen ezzel az összeggel az állam tulajdonképpen nem is a városokon segít.

A volt belügyminiszter a vidéki városok rendőrségének és szolgálomelyzetének fizetés rendezését is megígérte a tisztviselőkhöz hasonlóan. Ezeknél a fizetés javítás valóban kenyérkérdés.

De ugylátszik hogy ezzel is csak úgy vagyunk mint az államsegélynek évenkénti fokozatos emelésével. Ugylátszik hogy nagyon is ide vág az a közmondás, mely jó magyarsággal így hangzik: Igéret szép szó, ha megadják úgy jó!

Pedig az állam nagy adósa a vidéki városoknak már a főváros — határozottan a vidék fejlődésének rovasára menő — mindent magába szívó nagy koncentráló erejéért is és mivel sem kárpótolja a vidéki városokat, mert az a két millió korona még a legjobb akarat mellett sem mondható az államnak a vidéki városokkal szemben való nagy tartozásának évi részletekben való lerovásának.

A városoknak kezét kell fogniok és újra kérvényezni, fölíratozni, de most már a városok törvényének megalkotása érdekében, mely törvény keretén belül, az állam által a váro-

T. C. FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDESEMET az OROSZLÁN SZÁLLODÁBA helyeztem át. Raktáromat ez alkalommal anynyira bővíttem, hogy minden igényeknek megtudok felelni. Uj üzletembe teljesen friss áruk érkeztek s legjobb tudasommal igyekszem, hogy **JÓ, OLCSÓ, TISZTA és FIGYELMES** kiszolgálással minden tisztelt vevőmet kielégítsem, **KERTÉSZ LAJOS** teljes tisztelettel

soknak juttatott segély is végleges szabályozást nyerne, s a többek között ebben a törvényben határozottan kifejezésre kellene juttatni — több örekvő, fejlődő és fejlődésére sokat áldozó városnak elégtételére — azt is hogy *fahe nem lehet meggyessékely.*

Egy mérnök.

Irtá: R. I.

Budapesten a múlt héten egy mérnök rablógylkosságát egy csütörtököt mondott pisztoly akadályozta meg. Mi reánk, vidékikre, az utca neve, a leány vezeték és keresztnéve, a bolt leírása nem tartozik. Elég nekünk azt tudni, hogy egy mérnök, egy diplomás ember, aki egy 18 millió örk-ségért perlekedett, aki Baross Gábor alatt a legtehetségesebb mérnökök egyikeként működött, a múlt héten majdnem rablógylkos lett.

Ne gondoljuk, hogy ez a dolog csak Budapestre tartozik. Az a mérnök csak másfél éve van a fővárosban. Pest, a nagy moloch, magába szívta. Itt van az első pont, ami reánk tartozik. Budapest a második kívándorló hely, ahová a vidék népessége igyekszik. Amerika és Budapest kezét-kézbe fogva, fogyasztja Magyarországot vidéki lakosságát. Amaz a kézművesekre veti hálóját, ez a vidék értelmiségét fogyasztja. Hány ember, hivatalnok és szabad foglalkozású, hagyja itt a vidéki biztos egzisztenciát, hogy a csillogó fényű, gipszből épített, erősnek látszó, valójában pedig gyöngé alapon álló fővárosi életbe vesse

magát, és ott egyelőre bizonytalan pozíciót teremtsen magának. De Budapest nem bírja. Ez már nem erősödés, ez hájasodás. Mint a tulhizott embernél, sem az egészséget, hanem az elfajulást jelenti a tulságos kővérség.

Budapest már nem bírja befogadni a vidék odatóduló elemeit és azok elzülnek, elpusztulnak. A nagyváros mindenütt vonza magához a kisvárosban és a falvakban lakók egy részét, de nálunk csak a gentry és a gazdálkodó marad jókedvvel és örömmel vidéken. Az ispán leánya Pestre szeretne férjhez menni, és a kiskereskedő meg az orvos, meg a jegyző fia Pesten tanul és csak nagy kinnal, erőszakkal jön vissza, ha egyáltalában vissza jön vidékre.

És itt van mindjárt az a másik szempont, ami miatt a pesti mérnök ügye — nem a végeredmény, csak maga a merénylre készített ember problémája — mi ránk az ugynevezett szerény, eldugott vidékre is tartozik. Ahogy leérkezik vidékre a fővárosban kitanult fiatalember, mint a pesti levegőt megköstölt diplomás ember, azonnal legörbül a szája széle, zavaros lesz a szeme, ráncos a homloka és savanyuan megy neki a munkának, és az életnek. Kedvéről, életpályáról szó sincs, legfeljebb mesterség-végzésről. Így középosztály, amely az ország épületében az oszlop fejt képezi, nem élhet, nem prosperálhat. Akár vidéken marad, akár felmegy a fővárosba, csak vegetál, talán el is züllik. Az az 56 éves mérnök, akinek gyerekei mozis jegyző leányok, kalapos leányok és aki nyolcadmagával hónapos szobában, kifizetetlen hónapos szobában lakik, egyik tagja az elzülött magyar középosztálynak, egyik

numerus a annak a hosszú, nyomorult számsorsnak, amelynek eleje valahol tíz év előtt kezdődött és amelynek vége beláthatatlan messzeségben van. Ez a számsor a magyar középosztály elpusztult, leromlott tagjainak száma.

A fővárosi lapok a maguk szempontjából azóta számtalanszor letárgyalták az ügyet, de nekünk, a vidéknek is hozzá kellett szólnunk. Hozzá kellett szólnunk azért, hogy azok, akik egy kis keserű ízt éreznek a szájukban, mikor a pesti társaság fényes életéről szóló cikkek és képek kerülnek a kezükbe, egy más oldalát is lássák a dolagnak. Hogy azok, akik undorral tekintenek a sárlepte gyalogjárókra, ne a pesti aszfalt mellé akarjanak jutni, hanem itthon iparkodjanak köves járdát készíttetni.

Nem azt akarjuk ezekkel a sorainkkal bebizonyítani, és elérni, hogy a fiatalabb generáció a főváros életét — ha rövid ott tartózkodás alatt is — meg ne ismerje, hanem azt, hogy a fővárosi kulturát, az ottani szerzett tágabb látókört arra iparkodjanak felhasználni, hogy Magyarországot különböző vidékein a jövő decentralizációs törekvéseinek megfelelőleg, újabb kulturális és gazdasági centrumok képződjenek. A fővárosban láttottakat nem arra kell felhasználni, hogy mindenáron a fővárosba jusson az, aki ilyen tapasztalatokkal bír, hanem arra, hogy vidéken, itthon, a kulturált város életét teremtsen meg.

Mi így látjuk a dolgokat és így kell látnia mindenkinek, aki a vidékhez húz, aki érzi azt a veszélyes vonzóerőt, amit Budapest gyakran a vidéki középosztályra.

A mérnök esete szimptoma. A polgári középosztály lezülését hozta megint fel-

TÁRCZA

Vidám események.

A hetvenes években, néhai való Bobok György volt a lévai járás főbírája. Egyidőben valamelyes hivatalos ügyben Nagysalóban akadt dolga; talán éppen bírótétel volt, de ez aligha, mert hogy úgy déltájban farkaséhszen érkezett a községházára, hát hideg tűzhelyet talált. Pedig a hideg tűzhely soh'sem hat valami biztatólag az éhes ember gyomrára.

Igaz, hogy bíróné asszonyom rögtön a tűzhely körül forgolódott a hirtelen ebéd készítésnek miatta, s nagyban interpellálta a főbírot: ugyan mi is volna jó — lellem nagyságos uram — úgy hamarjába, tán kávé, vagy kakas? — miből biz' kapirgált az udvaron egy kisebb regimentre való, csak fogni költetett belőlük.

A lázongó gyomrú főbíronak meg már mindegy lett volna akár kávé, akár kakas, ha ugyan csak valamelyik is megett volna már, noha jobb elsőbben a kakas s rá egy jó fekete, hát tán azért nagy hirtelenében

a főbíró is úgy válaszola, hogy: jó lesz a kávé is, meg a kakas is, csak már kész lenne!

A bíróné asszony minden valószínűség szerint filozófus lélek vala — vagy hogy szakács művészetét fitogtassa — úgy gondolta, hogy a kakas is jó étel, de az a kávé is (egyszer már kóstolta Léván), milyen jó lesz hát e kettő együtt. És ugylát-szik hogy nem is maradt meg csupán a gondolatlán, mert hogy a főbíró már türelmetlenkedett, a jó asszony meg csak biztatta mindjárt, mindjárt, majd az újabb türelmetlenkedésre azzal válaszolt, hogy a kakas tán már jó is volna csak a kávé — kemény. S hogy e válasz gyanut keltett a főbíró elött, maga nézett a fazékba, s tulajdon férfiúi kezével emelé ki háltszó lábánál fogva a már foszlós húsú kakast, melyen ámulva látta az itt-ott ráragadt pörköletlen, zöld kávészemeket, melyeknek megpuhulására oly kitartó türelemmel várt a bíróné asszony s várva várhatott volna akár mostanáig is, ha a főbíró kinemtanítja őt a kávéfőzés művészetére. De elsőbb persze megette a kakast.

Ezt már régen hallottam, de az új Oroszlánnak szombaton való megnyitása most eszembe juttatja.

Heti vásár napján volt délben — a heti-vásár szokott lenni a legjobb alkalom a vidéki uraságok Lévára ruccanására és az itteni kiruccanásra — hogy több megyebeli földbirtokos bent ebédelt az Oroszlánban, köztük egyik takarékoságáról közismert dúsgazdag uraság is a fiával, kiről akkora bizony még a legjobb akarat mellett sem lehetett volna elmondani hogy valamiképpen ő is hive lett volna a takarékoság nemes erényének. Sőt, mécenása volt ugy a lévai kávéosknak és vendéglősöknek, mint az Oroszlánban tanyázó muzsának. Iszen erről ma is hallani itt-ott egyet-mást.

De hagyjuk ezt. Elég az hozzá, hogy akkor még az Oroszlánban Lakatos Sándor bandája húzta — és már délben is — a szebb-nél szebb, édes bús magyar nótákat, a minek rendezés az lett a vége, hogy az urak — már a mulatósabbak — kimentek a szal-letliba pezsgőzni s ott folytatták a dárídót. Egész bácskai murikat csaptak, mikhez hasonlót nem hiszem hogy az új Oroszlán is megéljen.

szinre, de nem csak a budapesti közeposztályt, hanem az egész országot, amely az objektumot, a népességet szállítja a degeráló, züllesztő fővárosnak.

Nyilatkozat.

Vettük a következő sorokat:

Tekintetes Szerkesztőség!

Kérem következő soroknak helyt adni sziveskednék:

Különböző feltevésekre adván okot a Lévai Hírlapban közölt 2 jegyzőkönyv, az igazsághoz híven kötelességemnek érzem kijelenteni hogy az olvashatlan aláírást én írtam. Tettem azt jóhiszeműleg jóakarattal tehető tárgyilagossággal, abban a biztos tudatban hogy ugyanez vezetettik be a jegyzőkönyvbe. A tévedés és hiba részéről eikövetettvén, nehogy bárkik is vádoltassanak, azt be kell ismernem, de úgy 29-én szóval, valamint írásban is már kijelentettem, hogy ezen hibát az engemet bizalmukkal megtisztelőknék tudomásul hozom.

Ugyancsak minden további nyilatkozatoknak és áldatlan viszályoknak elejét veendő kikell jelentenem hogy az Akossy Árpád úr interpellációjára tényleg megtörtént ugyan, de én ezt inkább jóakarattal vettem. Azonban a vonatkozó hírlapi közlemény nem híven adta vissza az elhangzott nyilatkozatokat mert „nem papok megbízásából” mondatot az interpelláció, a mint ez csaknem lehetetlenség is volna.

Kívánatos lenne ha ma holnap minden térre átcsapongó viszályos ügyek valamilyen elintéztést és befejeztést nyerhetnének.

Sándor, a primás körültelezik. Az ifjú úr egy ezüst forintossal honorálta a bandazeneművészetét. Az öreg úr — az édes apja — körülbelül szintén adott neki olyan nagyságu pénzt, — egy négykrajcáros. Sándor meg ismert volt arról a szokásáról, hogy ha valami nem volt inyére, hát nem nagyon palástolhatta, s így az öreg úr valamit észrevett. Azt is észrevette hogy honnet fujdogál az őszi szél . . . mire hamiskásan mosolyogva odaszól a primásnak: — Hja! könnyű neki (már mint a fiának) a forintokat szórni, van neki miből. Az apja gazdag ember, de az én apámnak nincs semmije . . . *

Ez a harmadik esemény öregnek ugyan nem öreg mint a két előbbeni, de vidámnak elég vidám s talán elég jó lesz arra is, hogy a vonal alatti részt — a tárcsa helyét-betöltse. (Bár az én tárcsámat is megtöltené!)

Egyik helyi író, annyit elárulok róla hogy a Lévai Hírlapnak ritka termékenységgel megáldott munkatársa, a napokban rendkívül elegáns új ruhában és bizony eléggé kopottas téli kabátban jelent meg a gámbirusi törzsasztalnál. Persze ez éppen elég ok volt az ugratására, mit a törzsasztal

Csak nyerme vele a közügy és benne mindenki.

Köszönve szívesességét.

kiváló tisztelettel
Patay Karoly.

Legyen világosság!

Irtta: Tokody István.

„Rovás”

Néhány év előtt egyik fővárosi, kitűnően szerkesztett, nagy napilapunk *Rovás* címen állandó rovatot nyitott. Ez a *Rovás* megfelel nevének: róva van. A szellem aranypatinája, mely metsző szatiráján előmlik, mesterre vall.

Ezen a példán buzdult fel legutóbb a *Lévai Óráló* s ugyancsak „Rovás” címen állandó rovatot ígér.

A nyár folyamán a L. Ó. felelős szerkesztőjének helyét *Kovács* József töltötte be. Akkor hallottam a következő nyilatkozatot: „*Kovács felül a lapért, de ki felül majd Kovácsért?*” Per analógiam: A „Rovás” állandóságát a L. Ó. biztosítja, de ki biztosítja a L. Ó. „állandóságát?”

S erről az új „Rovás-ról” jutott eszembe egy Aesopus-mese, mely így szól:

Egy gazdának egy ölebe vala és egy szamara. Az előbbi becézgeté, simogatás s a legjobb falatok az ölebe jutának. A számára pedig, míg hordozá a nehéz terhet, bógáncos szénán éle.

Gondolkozik hát, — igaz, hogy számárfejjel — s ezt gondolá:

„Én rogyásig dolgozom gazdámért, s bógáncs és bot a bérem. Az ölebe egy mihaszna, hizelgés és játék az élete, még-

hívei soh'sem szoktak elmulasztani, ha csak valamelyes alkalom adódik arra.

Kezdetben csak olyastéle célzások hangzottak, mintha a ruhát Bartos asztalos csinálta volna, Később meg már arról kezdtek diskurálni, hogy mikor a ruhát kiakarta fizetni, alig tudott elszaladni és így az új télikabátot is ott felejtette. S hogy mindezekre sem érzékenykedett, nem reagált, hát a társaság fő-fő ugratója — kit csupán csak azért tűrnek a törzsasztalnál, mert irodalmi ambíciói vannak s állandó összeköttetésben van még a fővárosi lapok szerkesztőségeivel is (a szerkesztői üzenetek révén) — benyomta a nagy „ágyút”.

— Ugyan gyerekek, hagyjátok békében szegényt, hiszen elég tisztességes uton jutott a ruhához! — ? ? ? ? ? (A törzsasztal híveit jelzem az öt kérdőjellel.)

— Hát bement a szabóhoz rendelt egy öltönyt és egy finom téli kabátot, elegáns szkunksz gallérral és hogy nem volt pénze, hát a szabó nem akarta kiadni . . .

— De látod hogy kiadta! — Kiáltja közbe a felkiáltójellel változott öt kérdőjel.

— No igen, az öltönyt kiadta, persze hogy kiadta és azt szeretném én tudni hogy miért ne adta volna ki, mikor azt a drága téli kabátot ott hagyta neki zálogba!

Kopernicky Cornél

is gazdánk ölebe a helye s édesség az eledele. Ezentúl nem dolgozom, — mint az ölebe, akként cselekszem.*

Jöven pedig az istállóba a gazda, a bölcs számára két hátsó lábaira álls s a gazdája ölebe kívánczok.

Am a gazda sem vala rest, elővéve a furkósbót, sokat és nagyokat üt vala véle a számár fejére, amire az szűgyenkezve vonula jászla mellé, s hosszú idő-kig fájlalá fejét.

Tanulság: Si duos faciunt idem, non est idem! Továbbá: *Kood licet Jovi, non licet ori!*

Csak óvatosan hát azzal a „Rovás”-sal!

Az egyház ellensége.

Amikor a L. Ó-ban először olvastam arról, hogy a lévai ref. egyháznak 12 előjárója esküvel erősítette, miszerint én a ref. egyháznak ellensége vagyok: nem tudtam, hogy nevessek-e v. bosszankodjam. Mégis csak különös dolog, hogy emberrnyi — emberek minden komoly ok hiányában ilyesmire vállalkozzanak! Am az efféle kijelentések oly sértők, hogy a dolgot szó nélkül hagynom nem lehetett. Irtam, illetőleg válszul kaptam a következő két levelet:

I.

Nagyiszteletű Esperes Úr!

Birtha József, lévai ref. lelkész, lapjában, a Lévai Órálóban immár másodszer azt írja, miszerint a lévai ref. egyháznak 12 előjárója esküvel erősítette, hogy én a ref. egyháznak ellensége vagyok.

Ez az állítóg esküvel is megerősített vád nemcsak becsületemet mélyen sértő, hanem ellenem, mint tanító ellen, jogos alapot nyújt a fegyelmi vizsgálat megindítására.

Ez okoknál fogva e vád tarthatatlan, valótlan voltát kimutatnom: erkölcsi kötelesség.

Ezért kérem Nagyiszteletű Urat, mint a barsi ref. egyházmegye esperesét, kegyeskedjék az ellenem emelt súlyos vádat esküvel is megerősítő egyházi előjárók neveit közölni, hogy ellenök az illetékes bíróságnál a bünvádi feljelentést megtehessem.

Mély tisztelettel

Léván, 1910. nov. 28.

Előttünk:

Jaross Ferenc s. k. Tokody István s. k. Ghimesy János s. k.

II.

1840/910. Barsi ref. egyházmegye esperese. Tekintetes tanító úr!

Az egyházi törvény I. t. cz. 162-170. §-ban előirt esperesi kötelességek és jogok nem adnak felhatalmazást sem pedig alkalmat a beceses leteleben foglaltak iránti eljárásomra. Magam részéről a legnagyobb megnyugvással vettem tudomásul korábbi meggyőződésemet megerősítő azon kijelentéseit, hogy annyi nemes és hazafias missiót teljesítő református Egyházunk iránti ellenszenv sohasem ve-

zette tekintetes tanító úr érzését, cselekedetét.

Hiszem, remélem, hogy majd csak elcsendesednek azok a ma még fenforgó éles személyi ellentétek, és a mi kedves Léva városunkban a régi csend és egyházi iránti kölcsönös türelem és szeretet fognak uralkodni.

Végtelenül sajnálom, hogy ez esetben nem tehetek eleget óhajításának maradtam
Tekintetes tanító úr

kész szolgálja

Alsó Szecse 1910 Decz. 2

Patay Károly s. k.
esperes.

Nos, az esperes úr levele egy békesség-szerető, jóakarató léleknek a megnyilatkozása s mint ilyen megérdemli részemről, hogy írójának itt, a nyilvánosság előtt mondják köszönetet. Teszem ezt annál készségesebben, mert a sok meggyanúsítás, piszkolódás és megrágalmazás után nekem a Nt. esperes úr kijelentése végtelenül jól esett. S meg lehet róla győződnie a Nt. úr, hogy abban a feltevésében és meggyőződésében, melynek b. soraiban kifejezést adott, csalódnai nem fog; mert nemcsak Léván tartózkodásom óta, de teljes életemben sohasem vette érzéseimet s tetteimet a felekezeti elfogultság. Abban a reményben, hogy a félrevezetett 12 előljáró urat is sikerül a Nt. esperes urnak meggyőzni arról, hogy a fenforgó ellentétek személyi és semmikép sem *felekezeti* természetűek, az előljáró urakkal szemben a nyugodt várakozás álláspontjára helyezkedem.

E hó 4-én 250 lévai kath. polgár előtt s azok megbízásából intéztem kérdési *Báthy* László, prépost-plébános urhoz ama vádak tárgyában, amelyekkel a lévai róm. kath. egyház *vezetőségét* ama bizonyos lelkészrtekezleten *Birtha* József ref. lelkész illetve A prépost-plébános úr válasza a következő volt:

„Három kérdés intéztetett hozzám:

1. Ki a lévai kath. egyház vezetősége? 2. Igaz-e, hogy ezen vezetőség akadályokat gördít a ref. egyház előhaladása elé? 3. Ha e vád nem igaz, mit szándékozom elene tenni?

A kath. egyház lévai vezetősége én vagyok. A ref. egyház előhaladása elé akadályokat sohasem gördítettem. De ezt hiába is kíséreltem volna meg, hisz a ref. egyház ügyeibe nekem a legparányibb beleszólásom sincs. 26 éve élek itt és sohasem adtam okot panaszra, hogy bántanám a másvalásuakat. — sőt ellenkezőleg: mindig a felekezeti békét kerestem. Ha az utóbbi években a béke egy kicsit megzavarinak látszik, oka nem én vagyok. S ha a lelkészrtekezleti jegyzőkönyvben mégis én állítottam oda, mint aki a ref. egyházat támadja — jöllehet egy későbbi jegyzőkönyv tanúsága szerint a lévai ref. egyház presbitériuma ezt maga is megcáfolta, — ez vakmerő állítás, mely ellen tiltakozom, éppen úgy, mint tiltakozom az ellen is, hogy a Tokody-Birtha vizsály vallási vagy felekezeti vizsálynak minősít-

tessék. Ez ő privát, személyes ügyük, melyhez nekem semmi közöm, melyet megkeresésre ugyan igyekeztem lecsendesíteni, de az elnyomásra keményebb eszközöket nem volt sem okom, sem módom használni. Aki ezt a vizsályt vallási ügynek minősíti, annak ezzel céljai vannak — azt eszköznek használja.

Hogy mit szándékozom tenni? Jöllehet ezernyi panasszal jöttek hozzám mindenféle formában, jöllehet a lelkészrtekezleti jegyzőkönyv is mélyen ingerlő, még most is türelmre, békére, önmérséklésre, megfontoltságra intem és kérem hűveimet. Hisz az egész dolog nem a ref. egyház egyetemének, csak néhány nyugtalan vérű embernek a meg gondolatlansága, hisz ennek a városnak békés munkára, nem vallásháborúra van szüksége. De legyenek éberek, figyeljenek és ha majd én is szükségét fogom látni az elkerülhetetlennek, akkor majd én megyek előre, s kövessenek! De addig ismételtlen a békére és türelmre figyelmeztetem!

Ha a barsi ref. egyházmegye esperese, ha a lévai róm. kath. egyház prépost-plébánosa nem mondanák is, akkor is általánosan ismert dolog, hogy a köztem és *Birtha* József közötti fennálló ügy teljesen *személyi* természetű, melybe a vallási kérdést belevenni ép oly könnyelmű, amily lelkiismeretlen cselekedet. Ezért pedig nem engem terhel a felelősség, *Birtha* volt az, aki akkor, midőn igazsága nem futotta, a lelkészi palástból, majd egyházának tekintélyéből vágott le kisebb-nagyobb darabokat, hogy emberi gyarlóságait velők fedje. Az én bűnöm csak az volt, ha ugyan bűnnek nevezhető, hogy nem állottam a pofozógép szerepét, a mikor rajtam egy, a saját szentelvényétől elvakult ember az erejét kipróbálni akarta. Am hogy ily szerepet nyugodtan tűrjek, azt tőlem sem a saját, sem semmiféle más egyház még a felekezeti békesség szent nevében sem kívánhatja. De hiába is kívánná, mert arra a jövőben sem leszek hajlandó. Ha ütnek és ok nélkül ütnek, visszaütök! Nem támadok, de védekezem. Istenadta joga ez még a féregnek is! Ember vagyok, s önvédelmi jogomat elvitatni nem engedem.

A lévai ref. egyház világi előljáróinak erkölcsi kötelességük, hogy a fentebbi esperesi és prépost-plébánosi egyező nyilatkozatok után akadályozzák meg azt a céltatos metamorfózist, mely a személyi ügyet vallásivá felfujni nem áttolja. Sőt tovább megyek! Az előljáró urak bölcs belátása van hivatva meggyengíteni a *személyi* ügyek mérgét is. Igen jó kezdeményező lépés volt erre nézve az egyik presbiter úrnak, *Tatár Istvánnak*, az egyik presbiteri gyűlésen tett ama nyilatkozata, melyszerint *Birtha* folytonos támadásaival „*petrólelmot* önt a tüzre”. Tegyük lehetetlenné az előljáró urak e *petrólar-munkát*, s megiltájuk, hogy többet ér néha egy kis *Tatár-bölcsesség* az egyetemek minden tudományánál.

Csak úgy lehet Léva ami eddig volt:

„a vallásszabadságnak klasszikus földje”, mint ezt Erdélyről szokták mondani. Bizony mondom: az előljáró urakon áll, hogy azok az érzések, amelyek elődeinket boldogították, tovább éljenek bennünk, s bizottsának a mainál boldogabb jövőt utódainknak!

„*Helyreigazítás*”.

Molnár Gyula úrnak fenti cím alatt megjelent sorai nyomán készséggel ismerem, hogy a kérdéses jegyzőkönyv megfelelő helyéről az „*indítványára*” szó elnézésből kimaradt. A hivatkozott mondat ezek szerint helyesen így szól: „*Sándor Benő lelkész úr indítványára*” stb. Hogy e tévedés az értelemnek mely „*súlyos kárával*” járt, arról összehasonlítás útján mindenki meggyőződhetik. Tévedésemet ezzel jóvátenni vélem.

Birtha József a neki Molnár Gyula úr által közlés végett átadott levél szövegébe egy mondatot „*valószínűleg*”, egyet pedig „*bizonyosan*” belecsempezett. S ami fő! — ezt a tévedését M. Gy. úr felszólítására sem akarta jóvátenni. Ezért volt kénytelen M. Gy. úr a Lévai Hírlapban „*helyreigazítani*”. Így tudom. Hogy ily eljárás mennyivel különb a jegyzőkönyvekkel való manipulációnál s mennyiben illik *Birthához*, a lelkészhez, a lévai úri Caszino, Léva város képviselő-testületének s Barsvármegye törvényhatósági bizottságának tagjához: tessék megítélni!

„*A polgárság ült!*”

A nyakamat tettem volna fel egy fületlen gomb ellenében, hogy *Birtha* megyebizottsági taggá történt megválasztásával kapcsolatban „*erőszak*”-ról, „*italítás*”-ról s más efféléiről fog mesélni. Ismerem az embert! Pedig amilyen igaz, hogy a suszterszéknek három lába van, oly igaz, hogy ha nem három, hanem csak egyetlenegy ujjamat mozgatom meg, *Birtha* most úgy búsulhatnék szomorú bukásán, mint hajdanában *Márius* Karthagó romjain. Am az én eljárásomat e választásnál elvi és személyi okok irányították.

Mint függetlenségi ember végtelenül örültem, hogy *Birthanak*, mint a függetlenségi pártnak a közel multban legagilisabb tagjának megválasztása által módot nyujthatunk politikai erettségének, meg gondolatlanságának, következettségének beigazolására. Ez volt az elvi ok.

Mi hét év alatt *Birthat* alaposan megismertük: miért akadályozzam meg a lehetőségét annak, hogy öt hat év alatt a maióti urak is megismerjék? A személyi ok ez.

De az én negatív kívül *segítségemen* más okok is hozzájárultak ahhoz, hogy *Birtha* hó vágya végre is megvalósuljon. A szavazólapok összeszámlálásánál u. i. kitünt, hogy *Birtha* személyes hivei mind hódolnak az „*egyke*” rendszernek, mert csak „*egyke*”, *Birhára* szavaztak.

Ki az üldözött?

Birtha hiveinek, paptársainak segítségét kéri, keresi, mert őt üldözik. Üldözik igazságáért, üldözik, mert egyháza érdekeit védi. Üldözöm legfőképpen én, a „*felbérelt alak*”!

Birtha, aki ennyire jajgat, támadott eddig: kath. papot, evangélikus papot, reform.

papot, volt főgondnokát, presbitereit, polgármestert, főjegyzőt, közjegyzőt, körjegyzőt, tanítót, piaristát, képezdei tanárt, diákok, rendőrkapitányt, alkapitányt, szállodai szobasszonyt, orvost, katonatisztet, kereskedőt, iparost s a jó Isten tudja csak: kit, kit nem!

Kérem: ezt mind az egyház érdeke parancsolta?

Hiszen lassan addig jutunk, hogy nem lesz Léván úriember, akit anélkül állíthassak tanuként BIRTHÁVAL szemben, hogy ő azt ellenségének ne nyilváníthassa! S ennek én vagyok az oka? Lássunk egy esetet!

— Léva város róm. kath. kántorát a város képviselőtestülete választja. A város közönsége gyakorolja hát a kegyúri jogot. Ezért fordultam fizetésrendezésre irányuló kérelemmel Léva város képviselőtestületéhez.

A lévai róm. kath. kántor fizetését valamikor Noé apánk idejében állapították meg 42 forinttal, vagyis 84 kor., azaz nyolcvannégy kor. évi készpénzfizetéssel. Az össz jövedelem 1100 korona, mellyel szemben több, mint 1100 kántori funkció áll!

Hogy ily fizetéssel sem a tudás, sem a fizikai munka megfizetve nincsen, azt a képviselőtestület minden tagja átérzte. Ezért emelték fizetésemet 600 koronával egyhangulag. Nyolc száj között felosztva nem is olyan sok!

De érezte az igazság erejét maga BIRTHA is s bár jelen volt a névszerinti szavazásnál, ha mellettem nem is szavazott, de a fizetésrendezés ellen sem szólalt fel. S azóta? ... Nemcsak fellebbez s akciót indít ellenem, de alávaló módon megvádolja a polgármestert azzal, hogy engem a fizetésrendezéssel kortesszoigálataimért (?) megvesztegetni akart, s olyannak tüntet fel engem, akit ily módon megvesztegetni lehet. Piszkos gyanúsítását visszautasítom, szégyelje magát!

Ki hát az üldözött?

Én jelentettem-e föl BIRTHÁVAL egyházi hatósága előtt, vagy ő engem az én egyházi hatóságom s a kir. tanfelügyelő előtt? Nem, én denuncians nem vagyok. Én kívántam-e BIRTHA eltávolítását Léváról, vagy ő az enyémet? Én kívántam-e gyermekei szábjából kivenni a betevő falatot, vagy nem-e ő kívánja az én négy gyermekemet megrövidíteni, midőn atyjuk fizetésrendezése ellen melyet az *evangelikus* és *izraelita* lelkészek megszavaztak, akciót indít? Ime a jó *keresztény*, címe a *szeretet* papja! Így árulja el a fejlen levő MIDÁS-FÜLÉKET!

De legyen neki megbocsátva! Én távozását nem kívánom. Reá még missió vár Léván. Milyen? Mondja el a mese!

Chájim.

Haldoklott az öreg Chájim.

Gonosz volt teljes életében, halála órájában is rosszban törte hát a fejét. Mert rettenetes gondolat is az, hogy ő ezután sem rokonainak, sem konkurensainak mitsem árthat.

Összehívta hát rokonait s a hány zsidó csak volt falujában s így kezdett beszélni:

„Gonosz voltam, elismerem. A halálos ágyon nincs miért tagadjam. Bántottalak, üldöztelek, zsaroltalak — joggal gyűlöltetek hát. Bűnhődni akarok. Azért ígérjétek meg nekem kemény, szent esküvel, hogyha meghalok, telerakjátok koporsómat tüskével, szúrós bogáncscsal s így temessétek el testemet!”

Addig, addig beszélt, kért, könyörgött bűnbánó meghatottsággal s forró könyvekkel az arcán, mignem mindenjelenlevő esküt tett, hogy jegalább egy tövises vad-rózsahajtást beleteszen a Chájim koporsójába. S a halottnak tett eskü kétszeresen szent!

Chájim meghalt. Eltemették.

A temetés után való napon kiszáll a községben a szolgabíró, a hatósági orvos csendőrök stb. Egyenesen a Chájim friss sírjához mennek, azt felásatják, a koporsót fölfeszítik s ott találják a *szegény* öreg tüskés gaz között.

A falu összes zsidainak, sőt a rokonoknak tagadása, védekezése eredménytelen maradt, ott volt a bíróság kezében a Chájim sajátkezűleg írott levele, amelyet halála napján írt s küldött el a szolgabírónak, s amelyben előre bejelentette a *gaztételt*, mit rokonai, hitsorsái ellene *terveznek*. Ki is jutott a büntetésből kinek több, kinek kevesebb!

Maradjon hát BIRTHA! Ha elmegy, itt marad nekünk a felekezeti gyűlölség szomorú örökségnek. Maradjon — kérve kérem — s hozza helyre tegye jóvá amit eddig elrontott!

Követeljük mindenütt budafoki F. M. K. E. gyujtót!

HIREK.

— **Házasság.** Weisz Gyula szesznygereskedő, e hó 25-én tartja esküvőjét Lusztig Margit urleánnyal, Losoncon.

— **Kinevezés, áthelyezés.** A kultusz miniszter Bugél Jenő bars megyei segéd tanfelügyelőt a krassószörny-vármegyei kir. tanfelügyelőséghez éddigi minőségében áthelyezte, dr. Uthy Kálmán ügyvédjelöltet ideiglenes minőségben fizetés nélküli kir. tanfelügyelőségi tolnokká nevezte ki s szolgálattételre Bars megye kir. tanfelügyelőségéhez rendelte.

— **Kijelölés.** A pozsonyi kir. ítélőtábla elnöke az aranyosmaróti kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírószág elnökévé az 1911. évre dr. Kail Antal kir. törvényszéki elnököt, helyettes elnökké dr. Gaál Homoky Kálmán kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Új gazdasági tudósító.** A földmivelésügyi miniszter vármegyénk lévai járására Grimm György lévai lakost, a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **A bizottsági tagválasztások.** Vármegyénkben megtartott bizottsági tagválasztások a nemzeti munkapárt győzelmével végződtek, mert a beválasztott 72 bizottsági tag közül 56 a munkapárt híve, míg 16 ellenzéki.

— **Küldöttség.** A mult pénteken Körmöcbányáról küldöttség tiszteleggett Lukács és gróf Zichy minisztereknél, hogy több városi ügyben támogatásukat kikérjék.

— **A textilgyár ügye.** A létesítendő textilgyár ügyében az alapítók e hó 11-én a városházán egy bizalmas jellegű értekezlet tartanak, ahol a meghívottakkal az alapítandó gyár részletes tervezetét megismertetik.

— **Beiktatás.** Bekény Aladár kir. erdőtanácsost, kit a földm. miniszter Zsarnóczáról szülővármegyéjébe, Ungvárra helyezték át s kinevezte az ottani főerdőhivatal főnökévé, mint értesülünk, vasárnap iktatták be hivatalába a főerdőhivatal központi és az összes vidéki erdészeti tisztviselők jelenlétében.

— **Városi tisztújítás.** Városunk tisztikarának megbízatása a folyó év végével lejárván, az alispán a tisztújítást f. hó 29-ére tűzte ki. A betöltendő állások: polgármester, tanácsnok, főügyész, mérnök, számvető, pénztárnok, közgyám, városgazda, alkapitány, ellenőr és fogalmazó. (Ez utóbbi újonnan rendszeresített állás.) A kik ezen állások valamelyikére pályázni óhajtanak, az szükséges okmányokkal felszerelt kérvényeket december hó 23-ának déli 12 órájáig az alispáni hivatalhoz Aranyosmarótra nyújtsák be.

— **Halálozások.** Özv. Kmoskó Benedekné, született Zsille Ludovika, folyó hó 6-ikán, hosszas betegeskedés után, 72 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután volt általános részvét mellett. A megboldogultban dr. Kmoskó Béla ügyvéd, édes anyját gyászolja. — Kalmár Ándor, az első magyar általános biztosító társaság volt tisztviselője, 59 éves korában meghalt. Temetése szerdán délután volt nagy részvéttel. Nyugodjanak békében!

— **A magyar kultúra.** Talán inkább a magyar kultúrátlanságról tesz tanubizonyoságot az a legújabb kimutatás, mely szerint Magyarországon 427 ezer tanköteles nem jár iskolába. Valószínű azonban, hogy e szám a valóságban még nagyobb, hiszen egynémely vármegyéből ezerszámra mutatja ki a tanfelügyelők jelentése az iskolamulasztó tanköteleseket. Mert tankötelezettség az van, csak sajnos, nincs aki kéréllhetlenül végrehajtsa.

— **A ragályos száj es körömfájás.** A szarvasmarhák között országszerte fellépett ragályos száj es körömfájás vármegyénkben is es a lévai járásban is grasszál. Az esetleges közegészségügyi veszedelmek elhárítása érdekében a vármegye alispánja rendeltetileg figyelmezteti az állattartókat, hogy a szóbanlevő bajban megbetegedett, vagy beteggyanus tehentől származó tejnek nyers állapotban való fogyasztása a fertőzés veszedelmével jár s ezért az ilyen tej fogyasztásra semmi körülmények között sem használható.

— **Letartóztatás.** Izsák Mihály cigányt, kit az ipolysági kir. törvénytörvény két év óta körözött, folyó hó harmadikán a bái csendőrség a varsányi uton elfogta és a lévai kir. járásbíróhoz kísérte, honnét Ipoly-ságra szállították.

— **Tanítógyűlés — tanítóünnep.** A bars-megyei általános tanítóegyesület lévai járásköre f. hó 3-án tartotta meg rendes évi gyűlését, tagjainak, valamint az érdeklődő tanügybarátoknak élénk részvétele mellett, a tanítóképző intézetben. A gyűlést Huszár Károly járásköri elnök tartalmas, szép beszéddel nyitotta meg. Utána Vég István egyesületi elnök *Scarba* József gyakorlóiskolai tanárt — ki még a gyűlés megnyitása előtt élvezetes és tanulságos minta tanítást tartott — ki éppen ezidőszertől töltötte be tanítói működésének negyvenedik évét, lendületes s igaz érzéssel teli szavakkal üdvözölte, melyet Svarba József tanár megfogadott s megkapóan szép szavakkal köszöntötte meg kartársainak ünnepeltetését. Ezt követte Bányai Ferencnek jól feldolgozott s tartalmas előadása a „Büntetés és jutalmazás”-ról, melyet nagy tetszéssel fogadott s többek hozzászólása után jegyzőkönyvi köszönettel honorált az egybegyűlt tanítósg. Dr. Lauffer Lipót, az orsz. gyermekmenhely lévai teleporosa az országos gyermekmenhely intézményét ismertette a tanítósggal s felkérte őket ezen humánus intézménynek nemes feladatában való támogatására. A gyűlés befejező tárgyat Tokody István előadása képezte, ki a „Fizikai eszközök használatáról” tartott előadást kísérletezésekkel kapcsolatban, mi igen tanulságos volt s az előadónak a fizika terén való széleskörű tapasztalatairól s jeles tudásáról tett tanúságot, melyért kartársai részéről meleg elismerésben is részesült. A gyűlést bankett követte, mely a Schmidt féle vendéglőben, a legkedélyesebb hangulatban késő estig tartott.

— **Leégett malom.** Czimer József nagy-kálnai molnárnak a Garamon kikötött malma f. hó 5-én este eddig még ismeretlen okból kigyulladt és leégett.

— **Romantika.** A roccó korszak intim emlékeit juttatja eszünkbe az alább közölt eset, mely élénken demonstrálja hogy a romantika színes virága még mindég virul és demonstrálja hogy vannak még romantikus szerelmek és romantikus szerelmesek is, Rómeók és Juliák is, csak hogy most más-képp hívják őket és lovakat hajtának, melyek nem is az övéké és az istálló körül foglalatoskodnak vagy pedig az edény-mosogatás szükséges munkáját kultiválják.

Zacsko Lajos szolgálócsin csütörtökön éjszaka a Levatic ház étvös-utcai kőfalán az udvarba mászott s onnét egy másik kőfalán át a szomszédos Schulcz ház világító udvarába, hová a nyomda hátulós ajtaja nyílik. Ezen az ajtón át, mely történetesen nyitva volt, a nyomdába jutott és az ablakon keresztül a lakásba iparkodott az egyik cselédhez, ki a kedvese volt. És óh

mily kegyetlen a sors! A cselédet éppen ellötte való nap zavarták el a háztól, a legényt meg a fölébredt házbeliék, de most már rövidebb uton, az utca ajtón át. Habár előbb más uton próbált menekülni, de oly szerencsétlenül választotta meg az utat, hogy egy esővízzel telt kádba pottyant, hol mindjárt le is hűthette szerelmes vágyakozásait.

— **Lopás.** Szobonya János géneji tejeskocsis 150 koronát kapott Lakner Lászlónétól, hogy abból Léván egyes fizetéseket eszközöljön. A tejes Lévára érkeve, kocsi-jával megát a posta előtt, s pár percre, míg valamelyes dolgát elvégezte, magára hagyta azt. A pénz egy táskában a kocsinakján volt elhelyezve, miről Józsa István géneji suhancnak is tudomása volt. mivel a tejes kocsiján jött be a városba és hogy a szívességet viszonzozza, szövetkezett Sinder Lajos rovott múltú helybeli asztalos segéddel, s míg a tejes oda volt, a pénzt a táskából ellopták. A tejes jelentése után a rendőrség a tetteseket kinyomozta s előzetes letartóztatásba helyezte őket, azonban akkorára a pénzt már elköltötték.

— **Hol maradt a város tanácsának képviselője?** Több kultúregyesület közgyűlésén vettünk már részt úgy a fő, mint több vidéki városban. Természetszerűleg a városi hatóságok mindannyiszor meghívót is kaptak e gyűlésekre, s mindannyiszor kötelességüknek tartották, hogy saját kebelökből valakit kiküldjenek, hogy a várost képviseljek, annál is inkább, mert a városokba önző kultúrharcosok a városok vendégeiként tekinthetők, oly esetet nem láttunk soha, hol a vendég fogad, házigazda egyáltalában nem mutatkozott, csak itt Léván Gyakran előjött, hogy a város székfőzében tartattak tanítói közgyűlések, hol vármegyénk és a szomszéd vármegyék tanítóinak színe java jelen volt, üdvözölve a tanhatóságtól, s a tanítói egyesület vezetőségétől, de a polgármester urnak vagy helyettesének vagy a város egyéb képviselőjének üdvözlő szavát nem hallottuk sem nem láttuk őket ott. E hó 3-dikán tartott lévai tanítói járásköri ülésen Léva városában seregettek össze a járás és város tanítói, de sem a város, sem a járási szolgabírói hivatal nem képviseltették ott magukat, tudunkkal pedig illő módon a hivatal is, de meg személyileg is meg lettek hívva.

— **Baleset az allami tanítóképzőintézetben.** A rozoga öreg tanítóképző mar agóniában van, dűledezik, repedezik, jobbra balra. A napokban is a tornaterem hulló *vakolata egyik nívendéket súlyosan megsebesítette.* Valóban nem értjük, mi az oka annak, hogy az új tanítóképző befejező munkálatai oly csigalassúsággal haladnak. Ideje volna már, hogy a dűledező, rozoga épületből az intézet minél előbb átmenne az új épületbe, mielőbb nagyobb katasztrófa nem támad.

— **Ehrlich-Hata „606” — Sztankay Aba „607”** Csak kevesen tudják, hogy a szomszéd községben, Bábán, lombikjai és könyvei közé kerülve éledegl egy csöndes ember, ki sikerült kísérleteivel már számos ízben hívta ki a tudományos világ elismerését. Dr. Sztankay Aba vegyész és gyógyszerész kísérleteiről a külföld legnevesebb szaklapjai — nem is említve a belföld nyilatkozatait — már több ízben elismerőleg nyilatkoztak. Legújabb kísérletéről, a „607”-es praeparatúráról pedig maga dr. Ehrlich, a tudós frankfurti professzor is dicsérőleg nyilatkozott „kiválóan nagyszerűnek” jelezve azt.

— **A posta figyelmeztetése.** A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom alkalmából a posta figyelmezteti a közönséget hogy a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat pontosan betartsa: 1. Pénzt, ékszer, más tárgyakat egybe csomagolni nem szabad, pénzt legcélszerűbb postautalvánnyal küldeni. 2. Csomagolásra falada, vesszőből font kosár, viaszos, vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagoló papir használandó. Vaszon- vagy papirburkolattal bíró csomagokat, göb nélküli zsinaggal többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsinag keresztelési pontjain pedig pecsétviaszszal lezárni kell. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használandó. 3. Vadat, ha vérzik, vagy több darabból áll, csakis csomagolva lehet postára adni. 4. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték- és keresztnévének, vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.) továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére: a Budapestre, Pozsonyba és Wienbe szóló küldemények címzeteiben ézenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés, stb. kitéendő. A rendelési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 5. A címzett magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatáblácskára, bõrdarabára vagy erős czimezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni. Kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címzettel összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő címzettel elvesznék, a küldemény bizottsági felbontása útján mégis kézbesíteni lehessen.

Vegyészeti iparunk újabb sikerei. Örömmel értesülünk a Kabina szappangyárt. t. ama sikereiről, melyeket legújabbán kitűnő minőségű vegytiszta Viaszszinszappan néven forgalomba hozott gyártmányának bevezetésével érte. Kompetens tényezők egybehangzó nyilatkozata szerint a szappan hivatal van az összes külföldi gyártmányok kiszorítására A Kabina féle Viaszszinszappan a t. vásárló közönségnek és olvasóinknak b. figyelmébe ajánljuk.

— **A gyufamonopólium.** A pénzügyminiszteriumban, hir szerint, elkészültek a gyufamonopólium behozataláról szóló törvényjavaslat tervezetével. A tervezet szerint kétféle gyufás skatulyák készítenők, nagyobb és kisebb formában. A nagyobb doboz 50 szál gyujtót fog tartalmazni s ennek ára 4 fillér lesz. A kisebb dobozban 25 szál gyufa lesz s ez két fillér bolli árban fog elárulástani. A gyufák főelárusítói ezentul csak 10 percentet kapnak az államtól a gyufaáru bevételeiből, holott a gyarostól 100 percentet kaptak. A kistráfkus, a kinek a gyufáárusításra engedélye lesz, majd a főelárusítótól kap pár százalékot.

— **Tudományos előadás.** E hó 6-án volt az első ismeretterjesztő tudományos előadás a helybeli főgymnáziumban. Pazár Zoltán képzőintézeti rajztanár a művészetről és ízlésről értekezett. Szép és tanulságos előadása nagy tetszéssel találkozott a szép számmal megjelent közönség körében. Ugyancsak nagy érdeklődéssel kísérte végig a hallgatóság Fertetics István főgymnáziumi tanárnak a *nagafeszültségű és szapora váltakozású áramokról* tartott ügyes előadását és érdekfeszítő kísérleteit.

— **Az államvasutak jövő évi beruházásai.** A kereskedelemügyi kormány az 1911. évi költségvetésbe a máv. vonalainak fejlesztésére a következő összegeket állította be: Kocsik beszerzésére 18 millió kor., a vonatok teljesítő képességének fokozására, nevezetesen új kitérők létesítésére s állomási építkezésekre 5 millió 19 ezer kor., második vágányok felszerelésére 5 millió 170 ezer kor., vontató telepek továbbá műhelyek építésére és kiegészítésére összesen 6 millió 800 ezer koronát.

— **Komárom új főispánja.** A hivatalos lap közli, hogy a király Kürthy Lajost, Bars, Komárom és Zólyom vármegyék, valamint Komárom szabad királyi város főispánját, bars és zólyomvármegyei főispáni állásaiban való meghagyása mellett, komáromvármegyei és Komárom szab. kir. városi főispáni állásától saját kérelmére felmentette, helyébe pedig Kürthy István országgyűlési képviselőt kinevezte. Az új komáromi főispán özceje a volt főispánnak.

— **A fekbérmertesség számítása.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara előterjesztése folytán az államvasutak igazgatósága akként intézkedett, hogy azoknál az árúknál, melyekre nézve a 4 napos fekbérmertesség idő 48 órára szállítottatott le, a fekbérmertesség a vasuti értesítő kézbesítésének órájától számítottatik. E szerint tehát minden átvéendő a kézbesítés óráját hitelesen elismertetheti és így az öt megillető 48 óras fekbérmertesség idő megrövidítését elkerülheti.

— **A magyar karácsony!** Karácsony szép ünnepének közeledtével egy kéréssel keressük föl a hazafias magyar közönséget, la-punk hazafias érzelmű olvasóit: Hogy csak magyar iparcikket vásároljon karácsonyi ajándékkul! A szeretet ünnepén fogadja

tevékeny szeretetébe a magyar ipart, adja szeretteinek ajándékkul azt a mi a magyar szivnek legkedvesebb lehet: a magyar elme, magyar kéz, magyar munka termékét. Ezt a kérelmünket ajánljuk bizalommal minden magyar család figyelmébe.

A nemzeti érzésnek nem lehet szebb és hasznosabb nyilvánulása, mint a magyar munka pártolása. Erre nincs szebb alkalom mint a szeretet ünnepe, amelyen ajándékkal kedveskedünk szeretteinknek. A szeretet adójából kapja meg jogos részét a magyar ipar is, amely annyira érdemes és annyira rászorul szerető istápolásunkra.

Adjunk karácsonyi ajándékot a magyar iparnak is.

A magyarok karácsonya legyen valóságos magyar karácsony, igazi nemzeti karácsony!

— **Iskola — tanító nélkül.** Legény Sándor névű tanító fölmondta állását. A fölmondási határidő lejártával összeszedte sátorfáját és elköltözött a községből. A tanulók közt állítólag nagy az öröm a nem remélt vakáció miatt.

— **Városi közgyűlés.** Léva város képviselő testülete hétfőn d. u. tartja évnegyedes rendes közgyűlést.

— **Anyakönyvi bejegyzések. Születések:** Rónai Lipót, Schvarcz Antónia: István; Hamran János. Dávid Mária: István; Varga János, Vajda Julianna; József; Jenei Bertalan, Szabó Anna; Rózsa, Katalin; Hegedűs Béla, Varga Mária; Gyula; Pieczka József, Czuper Erzsébet; József; Benzing István, Szilimák Róza; Mária; Knapp Géza, Stern Lina; Pál; Ungár Abraham, Diamant Margit; Miksa; Hlavacssek József, Fehér Rozália; Margit, Julianna. *Házasság:* Adamcz József, Szilaj Mária: rkath; Rusznyák Pál, Goldbrunner Mária: rkath; Hraskó István, Tonka Julianna: rkath; Tolnay János, Nyulász Julianna: ref. *Halálozás:* özv. Jakubecz Antalné, Mikula Fáni, 81 éves agylágyulás. özv. Gyurovszki Józsefné,

Varga Katelin, 80 éves szivizom elfajulás. Baranyai István 67 éves, gutaütés. Doleg Julianna 1 hó, tüdőgyulladás. özv. Obucsányi Pálné, Gál Julianna 55 éves, általános gümőkór. Kálmár Sándor 59 éves, hűdéses elmekór. Mihalovics Gabriella 7 hó, görcsök. özv. Kmoskó Benedekné, Zsille Ludovika 72 éves, szivizom elfajulás. Katalcz Magdolna 2 hó, bélhurut.

Szerkesztői üzenetek.

Ktr. Az ügy kényes voltára való tekintettel cikkének közlését egyelőre felfüggesztettük **B. I. Kovácsi** A szivességet nem tehetjük meg, mert a beküldött vers nem vált be. **L. B. Genf.** Kívánsága szerint intézkedünk de a bélyeg különbözet megtérítését kérjük. **K. C.** köszöni és szívesen viszonzozza az üdvözlést.

Termény-piacz árak a szerdai hetivásárról. (Árak métermázsánként értendők).

Tengeri uj	12.— — 12'40
Tengeri ó	15.— — 15'60
Búza	20'20 — 20'60
Rozs	14.— — 14'60
Árpa	15.— — 16.—
Zab	16.— — 17.—
Bab	19.— — 20.—
	Korona értékben

A szerkesztésért a lapkiadótulajdonos felelős.

Egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik Schulez Ignác könyvnyomdájában.

Egy, a hasznosat a jóval összekötő

karácsonyi ajándék

az **Eredeti Singer** „66” a legújabb és legtekéletesebb varrógép

A leghasznosabb karácsonyi ajándék

az **Eredeti Singer** varrógépek

Brüsszelben 1910-ben a legmagasabb díjat nyerték el.

Készízetés esetén árendemény.

Kényelmes fizetési feltételek.

Üzleteink által beszerezhetők.

Léva, Kazinczy-utca 2.

Árjegyzék és utasításokat ingyen és bérmentve küld a **Singer Co. varrógép részvénytársaság.**

Igen izléeses kivitelü babák!

POLLAK ADOLF

karácsonyi kiállítása megkezdödött!

Ajánlok mindennemü és kivitelü

gyermekjátékokat

Ajándéktárgyak

a legkényesebb izlésnek is megfelelők nagy választékban.

Elismert mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

Cipő, üveg, porcellán, lámpa és csillár raktár!
Chinaezüst és femarukban különlegessegék!

Díszmü és böörük!
Ujdonságok női kéztáskákban.

Képkeretelés — Kosáráruk

Eckstein Pál

rőfös és dípatáru üzlete

BÉVÁN, Kazinczy-utca, FISCHER-féle ház

Mindenki saját érdekében teszi, ha

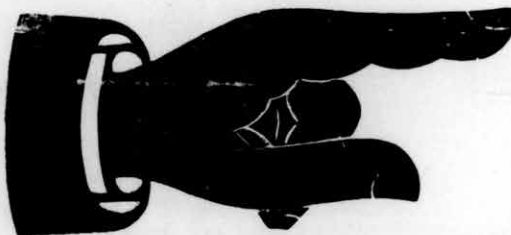
karácsonyi

szükségletét nálam fedezi, mivel rak-
táron levő összes árucikkeimet mé-
lyen leszállított árakban árusítom.

Bámulatos olcsó áruimról a legcseké-
lyebb vételnél is bárki meggyőződhet

tisztelettel

Eckstein Pál.

Legalkalmasabb
karácsoni ajándék
gyermekeknek!

Werne Gyula
Összes művei

Emlékkönyvek, képeskönyvek, díszdoboz levélpapírok, csillogó karácsonyi
diszkek, képeslap-albumok, karácsoni levelezőlapok nagy választékban kaphatók
Schulcz Ignác papíráruházában, Léván.

Riessner-Kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakaré-
kosabb folytonógói Egészségi szempontból
a legideálisabb rendszer.

Egyszeri betüzelessel egész télen ég,
mialt a sok fáradsággal és költséggel járó
mindennapi betüzeles megtakarítatik. Lá-
tható tűz eredeti biztonsági szabályozó.

Gázómés vagy robbanas teljesen ki-
zárva, ellenben mindig egyenletes és egész-
séges melegség, különösen a szoba alsó
légrétegeiben is

Egyedüli elarustás, nagy választék és raktár:

Róth K.

vaskereskedése, Léva Fő-tér.

Eladóház Mártonffy-utca
7. szám alatt,
mely 4 szoba, konyha, éléskamra, 2
raktárhelyiség és a többi mellékhelyisé-
gekből áll. (Bővebbet a kiadóhivatalban)

6520—1910. szám.

Hirdetmény.

Léva r. t. város képviselőtestülete
1910. évi november hó 18 és 19-én
tartott renkívüli közgyűlésében ho-
zott fenti számu végzésével azon ügy-
nek az 1886. évi XXII. t.-cz. 110. §-a
értelmében leendő tárgyalását, mely
szerint Huszár Jánosné és Hangai
Jánosné lévai lakosok a lévai 1458 sz.
tj.kvben 372 hrsz. beltelkek előtti köz-
térből 50 négyszöglet örökáron meg-
vettek, — 1911 évi január hó 20-ik
napjának d. u. 4 órájára összehívandó
közgyűlés napirendjére tűzte ki, —
mely körülményt ezennel közhírré
teszem.

Kelt Léván, 1910. nov. 19-én.

BÓDOGH, polgármester.

6521—1910. szám.

Hirdetmény!

Léva r. t. város képviselőtestülete
1910. évi november hó 18 és 19-én
tartott rendkívüli közgyűlésében fenti
számu végzésével azon ügynek az
1886. évi XXII. t.-cz. 110. §-a értel-
mében leendő tárgyalását, mely szer-
int Berger Lipót és neje Führer Ró-
za lévai lakosok a lévai 342 sz. tj.kv-
ben A 1 sor és 371/b—2 hrszámmal
jelölve örökáron megvettek, — az
1911. évi január hó 20-ik napjának
d. u. 4 órájára összehívandó közgyű-
lésre tűzte ki, mely körülményt ezen-
nel közhírré teszem.

Kelt Léván, 1910. nov. 19-én.

BÓDOGH, polgármester.

Karácsonyi vásár!

Tisztelettel értesitem a n. é. vevő közönséget, hogy a
raktáron levő összes árukat **mélyen leszállított áron**
árusítom.

Ajánlom a t. közönségnek következő alkalmi cikkeket:
női ruha szövetek, bluzbársonyok, selymek, **gyermekru-
hák**, színházi fejkötők, keztük, **nyakkendők**, vásznak,
zefirok, barchetek, **szörme boák**, ágy és asztal terítők,
teljes garnitúrák és **kézi munkák** nagy választékban.

Selyem és posztó **maradékokat** minden elfogadható
áron eladok. Nagy választékot tartok a **férfi divat** összes
cikkeiben.

A karácsonyi vásárt bárki vétel kényszer nélkül meg-
tekintheti.

Tisztelettel **SCHÖNSTEIN HENRIK**
női és férfi divatáru üzlete.

Vendéglő átvétel!

Az igen tisztelt vendégek szives tudomására adom, hogy elő-
döm Demjén Jenő ur hirtelen megbetegedése folytán, a mai
naptól kezdve

Lang-féle központi vendéglő

tovább vezetem. Főtörekvésem leendő a tisztelt vendégeim bi-
zalmát jó ételek-italok es pontos kiszolgálásom által kiérde-
melni. — Tisztelettel

Jeszenszky István, vendéglős.

**Kugler dessert-sütemények, legjobb kiváló finom
torták, teasütemény- és sandwich-különlegessé-
gek naponta frissen, nagy választékban**

Bartos (Berger) Henrik

czukrászdájában Léva, Mártonffy-utca 2. ké-
szülnek. — Ugyanott karácsonyfa-díszcukorkák
és mindennemű karácsonyfa dísz tárgyak rendki-
vül gazdag választékban és a legjutányosabban
beszerezhetők.

**Házhoz szállítandó megrendelé-
sek pontos kivitelére nagy súly
lesz fektetve. Naponta szétküldés
a vidékre is.**

Bel és külföldi cukorkák különlegesség

Parfai- és készítményeim elsőrendűek!

**Szives tudomására hozom az igen tisztelt közönségnek,
hogy üzletemben az előnyösen ismert**

Occasio eladás,

mint minden évben, ez idén is, folyó évi
december hó 1-én vette kezdetét. Eladásra
kerülnek: fekete és színes selyem szöve-

tek 3-féle árban, különféle ruhaszövetek, batiztok és zephirek. Maradékok minden árban eladottnak.

ВЪМЕРЕННЪ СЪНЪСЪ НЪИ ъСЪ УРИ ДИВАТЪРУХЪА ЛЕВЪНЪ.

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy

óra és ékszer

üzletemet az Engel-féle házból a Városi szálloda épületébe helyeztem át.

Üzletemben raktáron tartom a legdivatosabb és a legegyszerűbb óra és ékszer árukat, ugymint valódi **briliáns ékszereket, amuletteket, gyűrűket, fülbevalókat, arany láncokat és karkötőket**, nagy raktár valódi és china ezüst disztárgyakban és evőeszközökben.

Azonkívül raktáron tartok arany, ezüst, aczél és nickel zsebórákat, továbbá palinander, mahagoni, diófa és fényes polírozott inga órákat harang ütéssel. — Omega órák nagy választékban. Mindennemű óra és ékszer javítások saját műhelyemben készülnek és jutányosan számíttanak.

A nagyérdemű közönség további pártfogását kérve, mély tisztelettel

STEINER SÁNDOR
órák és ékszerész.

Dus választék Gyári árak.

Frommer Mór

ponyva és zsákkölesönzőintézete, juttaraktára Léván.

Ez úton is bátorkodom a t. közönség b. tudomására hozni, hogy

zsák és ponyvakölesönző intézetet nyitottam, kapcsolatban zsák, ponyva és egyéb juttaraktárral.

Megbízásaimnak legpontosabb teljesítését előre is biztosítva, maradtam

kiváló tisztelettel
Frommer Mór.

WEISZ ARMIN

Cégvezető:

KOHN NATHAN

ZSARNÓCZA.

Modern lakberendezések

— készítője. —

Megbízható bevásárlási forrás.

Lévelbeni megkeresésre mintákkal

személyesen teszem tiszteletemet.

Általános beszerzési és
szállítási részvénytárs.
Budapest, V., Kádár-u. 4.

lévai képviselet:
Braun Adolf szállító

T. czim!

Teljes tisztelettel hozom b. tudomására, hogy 500.000 koronával alakult részvénytársaság üzletkörébe felvette a csomagok és a gyorsdarab áruk vasuti szállítását, melynek helyi képviseletét átvettem.

Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel

Braun Adolf.

Szálloda megnyitási jelentés!

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönségnek becses tudomására adni, hogy Léván az ujjonnan épült városi

SZÁLLODÁT

f. évi december hó 10-én megnyitom. Ezen szálloda valamint a hozzátartozó kávéház és éttermi helyiségek a legújabb építési technika és pazar fényes berendezéseknél fogva hivatva lesznek a legkényesebb igényeit kielégíteni, megemlítendő, hogy az összes helyiségekben központi légfűtés, vízvezeték, villanyvilágítás és szálloda fürdőszobákkal el van látva. Interurban távbeszélő. Társas kocsis és magántogat a n. é. közönségnek rendelkezésére állanak.

Nekem pedig legtöbb törekvésem lesz, hogy a bel- és külföldön számos éveken át e szakmában szerzett tapasztalataimat a n. é. vendégeim meglegedésére használjam fel.

Izletes konyhám, tiszta italaim és pontos kiszolgálással törekedni fogok a n. é. közönség meglegedését kiérdemelni.

A kiskocsma vezetését Bucsó István ismert központi vendéglős urra bízom.

Jelzem, hogy üzletem megnyitása alkalmával a fővárosból **Kőczé Antal elsőrendű zenekara** fog hangversenyezni, mely alkalomra bátorkodom a n. é. közönséget meghívni.

A n. é. közönség b. pártfogását és támogatását kérve

mély tisztelettel

FERTIKÓ JÓZSEF

a városi szálloda bérlője.

Eladó jutányos áron modern 4 szobás

uj ház

a szükséges mellék helyiségekkel a belvárosban, ezen felül egy kis ház 3 szobából a réten kerttel együtt. Bővebbet Czibulka Rezső műépítő.

Üzletáthelyezés!

temet a Frommer-féle házból a Városi Vigadó palotájába 1910 november hó 29-én helyeztem át. Az új üzletemet tetemesen megnagyobbítva és legújabb divatcikkekkel felszerelve

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy 22 év óta fennálló uri- és női divatáru üzle-

nagy karácsonyi vásárral, feltűnő olcsó árakkal

nyitottam meg. A 22 év alatt belém helyezett bizalmat megköszönve, kérem azt továbbra is részemre fenntartani és b. rendeléseivel megtisztelni.

Kiváló tisztelettel

Holzmann Bódog vászon-, fehérnemű-, divatáru-, női felöltők raktára.

Használjunk KABINA-féle Viasz szinszappant

Mosáshoz a legjobb, legtakarékosabb; egyszerű átdörzsölése ezzel, felér más szappannal való 3-szoros átdörzsöléssel.

Tisztaságért szavatosság!

Ingyen

nyomja rá, saját nevét
ha

egy doboz levélpapírt

vásárol

Schulcz Ignác

papírkereskedésében.

L É V Á N.

Elsőrendű

POROSZ KŐSZÉN és PIRSZÉN (COKS)

helyben házhoz szállítva kapható

Róth K. vaskereskedésében
Léván, a Kossuth Lajos-téren

Építési anyagok, román és
portlant cement nagy raktára.

Interurban telefon szám 12.

Tüzifa, poroszszen, pirszen
rendeléseket elfogad és
házhoz szállit:

BRAUN JÓZSEF ÉS FIA

(Honvéd-utca, Wertheimer-ház.)

Minden takarékos házi-
asszony saját érdeke

SIRIUS

fém-tisztító szerrel tisztítani'
amely a jelenkor legideálisabb fém-tisztító szere.

Kapható minden jobb üzletben. ⚙ Gyártja: HERCZEG és GEIGER vegyészeti gyár, Budapest
Kapható Engel József és Fia és Blum Gyula cégeknél Léva.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

Knapp Dávidnál Léván.

Hoffher és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Mc. Cormick 華華華

gépeinek vezérképviselete.

Ganz-féle motórok
állandóan üzemben
láthatók 華華華華

Műkölapos jégszekrények. →→→ Világhírű láncoskutak.
Községi és kerti fecskendők.

Elejétől végig egyforma

éles és tiszta lenyomatot ad, az írógép betűit be
nem tömő, minőség tekintetében fölülmulhatatlan
magyar gyártmányu

„Hungária” írógépszalag

AZ ÖSSZES RENDSZERŰ GEPEKHEZ.

Az állami és közigazgatási hivatalok részére miniszter
rendelettel ajánlv.

gyártja: HERCZEG és GEIGER vegyészeti
gyára Budapest.

LERAKATOK BUDAPESTEN:

Gereben Béla, VI., Andrásy-út 1. Oliver írógép
VI., Teréz-körút 8. Ujlaki Béla, V., Sas utca 24.
szám. Kovács A. és Társa, Váci-utca 22. Sándor
és Társa, IV., Párisi-u. 5. Schoth H. és Donáth
Andrásy-út 53. Monarch írógép vezérképviselete
Semmelweis u. 14. Thein Lipót, V., Szabadság-tér
4. Lukács Rezső, VI., Gyár-utca 13. Wollák és
Társá, V., Alkotmány utca 19.

Léván SCHULCZ IGNÁCNÁL.

Már megérkeztek
a legszebb aján-
dék tárgyak

Schulcz Ignác papíráru-
házába Léva, (Barsm.)

WEISZ SIMON

NÓRINBERGI- ES ROVIDÁRU NAGYKERESKEDÉSE

LÉVA, PETOFI-UTCZA.

Dús választéku raktárt tart

fa érc koporsókból

koszorúk és az

összes temetkezési cikkekből.

Üzlet áthelyezés!

Butor üzletem, kárpitos és
asztalos műhelyem

1910. május 1-től a Wertheimer-féle házba
Báti-utca 1. szám alá helyeztem át.

Kérem az igentisztelt vásárló közönséget, hogy vállalatomat továbbra is
támogatni szives legyen. — Raktáron vannak a legmodernebb lekerendezések,
melyek saját asztalos műhelyemben készülnek

teljes tisztelettel

Steiner József
butorkereskedő, kárpitos és asztalos